

HOE TE KIEZEN UIT DE OVERDAAD DIE DE TEFAF BIEDT

Stel je heb een klein kapitaal op zak. En je gaat een dagje naar de Tefaf. Dat is een feestelijk gevoel: een kunstcadeau voor jezelf. Maar eenmaal binnen is de kans groot dat de schrik je om het hart slaat. Want hoe te kiezen uit 30.000 objecten? In die 265 stands van vermaarde galeries uit twintig landen: Argentinië, Verenigde Staten, Canada, Italië, Japan, Canada? En in welke hoek ga je op zoek? Oudheden? Of modern, antiquair, design? Ga je voor een beeld, een doek, sieraad, stoel of een boek?

Je blijft rustig en begint gewoon bij het begin. Eerst maar eens kijken. Nee, niet naar het publiek. Dat leidt af. Niet zozeer de vele strakke pakken met de glanzende schoenen eronder. Het is hooguit de hoeveelheid pakken die opvalt. Maar de jurken, gedragen door hooggehakte dames met **rood** getuite lippen, zorgen voor meer verwondering. Hoe kunnen ze daar toch de hele dag op lopen? De schoenen zijn of elegant suède of kleurrijk. De jurken komen uit winkels die je zelf niet frequenteert. En soms dragen de frêle draagsters ook een bonten stola om de schouders. Je hoort veel Frans, Duits, Italiaans, Scandinavische talen, maar vooral veel Engels. Mensen praten met elkaar en spreken galeriehouders aan. Ze bediscussiëren de kunstwerken met een hebbertig dan wel kritisch oog. Dit is the place to be voor connaisseurs. Ogen glanzen als er een mogelijkheid tot aankoop in zit. Want wat hier hangt of staat is – als het je smaak is – niet alleen mooi, het is ook nog een goede investering. 'Fine art is the finest investment' wrijft een galeriehouder ons fijntjes in. En de Tefaf garandeert de kwaliteit en uniciteit; echtheidscertificaten inbegrepen. Maar goed, hoewel talrijk, het publiek probeer je even te negeren. Je gaat op zoek naar je eigen aankoop. Hoe dat te vinden in deze overdaad? Gewoon de eerste stand maar eens binnen lopen. En dan zie je een 'Gezicht op Assendelft' van Pieter Jansz Saenredam uit 1634, wat meteen een bijzonder doek is. Want Saenredam schilderde vooral (kerk)interieurs en hier hangt opeens een landschap. Uniek. Wat een heerlijkheid. Je gaat verder. Je wordt verblijd door een stilleven van Morandi, naast een doek (met scheur) van Lucio Fontana. En bij de galeriehouder aan de overkant allemaal prachtige etsen van Rembrandt en Durer. De etsen van oorlogstaferelen van Goya in dezelfde stand zijn verontrustend.

Daling

Gaat dit zo door? Al deze topstukken van topnamen? Grote kans van wel. Want kunstverzamelaars nemen het laatste jaar minder risico. Als ze al iets kopen. Volgens onderzoek in opdracht van de Tefaf is de wereldwijde verkoop van kunst en antiek vorig jaar met 7 procent gedaald, van 46,4 tot 43 miljard euro. Belangrijkste reden hiervoor is de grote daling van veilingverkopen in China. Werd in China de laatste drie jaren nog het meest kunst en antiek verhandeld, de kunstmarkt is daar met 30 procent gekrompen vanwege een vertraging van de economische groei en aanhoudende beperkte liquiditeit. De Verenigde Staten is nu weer de grootste kunstmarkt, met een wereldmarktaandeel van 33 procent.

Over het algemeen spelen kunstverzamelaars meer op safe. En dat betekent dat ze vooral grote namen in het topsegment van de markt goed verkopen.

Veel Picasso's

Op de Tefaf zie je dus veel Picasso's. Etsen, tekeningen, schilderijen. En ook van zijn vriend Matisse. En andere groten: Giacometti, Renoir, Urillo, Fernand Leger, Pierre Bonnard. Noem maar op. Het gaat maar door. Caspar David Friedrich, Raoul Duffy, Henri de Toulouse-Lautrec. Van hem hangt een werk dat de eigenaar uit Minneapolis onlangs in de verkoop heeft gedaan. Voor het eerst sinds 1950 is het weer eens zien. Dat zijn leuke dingen om te weten. Dat is genieten. De Tefaf biedt dat soort verrassingen aan de lopende band. Welbeschouwd is het prachtig te beseffen dat veel van wat hier nu hangt, zelden in het openbaar is te zien. Het is kunst van verzamelaars. Objecten die in de verkoop zijn gedaan, nadat ze jarenlang ergens bij iemand thuis hingen of stonden. En ook al bestaat de Tefaf 26 jaar, het is een jaarlijks feest dat al deze galeries van naam onder een groot dak zijn samen gekomen en

allerlei onbekende objecten laten zien. Bijvoorbeeld kleurrijke aquarellen van Emil Nolde. Of 'Portret van een heer in zwarte tuniek met witte opstaande kraag' door Velazquez (maar de vraagprijs is 14 miljoen, dus die laat je maar even hangen). Dan laat je je verrassen door een galerie uit San Francisco: een klein doekje van impressionist Henri Le Sidaner: 'Les arbres tailles' uit 1901. Prachtig qua kleur, lichtval en sfeer. Je wilt graag weten waar die drie vrouwen over fluisteren, onder die pas geknipte bomen. Het is een speld in de hooiberg. Zul je die...?

Eerst even uitrusten. Want dat is na het bezoek wel duidelijk: Tefaf biedt vooral overdadig veel. Zelfs in de vuistdikke catalogus is nog maar een fractie afgebeeld van wat de galeriehouders hebben verscheept naar Maastricht. Moeilijk te kiezen. Je voelt je eigenlijk al een stuk rijker als je alleen slechts kunt genieten van de talrijke kunstwerken die even aan de wereld worden getoond. En niet hoeft te kiezen.

Tefaf Maastricht. In de MECC. Tm 24 maart 2013. Dagelijks open van 11-19 uur (zondag 24 maart tot 18 uur). Entreprijs 55 euro pp, inclusief catalogus. 90 euro voor twee personen (inclusief 1 catalogus). www.tefaf.com

18-3-2013